اشکال تقویم شخصی کره و تعیین شروع ماه در بلاد مختلف و جواب آن

(00:22)

شاگرد: معیار تقویم جهانی را نصف النهار مبدأ قرار دادید. فرمودید: اگر رؤیت هلال بعد از زوال نصف النهار مبدأ ای بعد از غروب صورت بگیرد، هنوز در تقویم جهانی ماه رمضان نشده است. آیا قبول میکنیم که در بقعههایی که رؤیت هلال کرده اند، ماه رمضان شروع نمی شود؟ آیا در اینجا بگوییم روزه بگیرند یا نگیرند؟

استاد: اینکه میفرمایید برخی بقاع ببینند، خدمت یکی از آقایان هم عرض کردم که نیاز داریم معین کنیم. همین جور کلی گویی نگوییم.

شاگرد۲: فردا قبل از زوال دحو الارض در خیلی مناطق حتماً دیده خواهد شد.

شاگرد: اگر معیار غروب باشد وقتی بلاد غربی نصف النهارِ واحد در وقت غروب ببینند، به آنها بگوییم روزه بگیرند یا نگیرند؟

شاگرد۲: اگر قبل از زوال در نصف النهار دحو الارض دیده شود، باز مشکلی نیست.

شاگرد: نه، وقت غروب را می گویم.

استاد: وقتی بقاع را معیّن کنید، روشنتر میشود تصمیم گیری کرد. آقایان هم قبل از زوال را فرمودند. مثلاً ما رؤیت هلال نکردیم، تا غروب دحو الارض هم رؤیت هلال نشد، ولی در مغربِ آنها با فاصله دو-سه ساعت رؤیت هلالِ آنها شد. خب برای دحو الارض که نشده است! آنها که دیدند، دو ساعت از شب دحو الارض رفته، پس، فردا ساعت شش-هفت صبح میتوانند در دحو الارض ببینند.

شاگرد: نه، طبق مشهور گفتم، ولی طبق معیارِ قبل از زوال، اگر در دحو الارض قبل از زوال ندیدند و نیم ساعت بعدش دیدند. قبل از طلوع فجر بعضی از بقاع [هلال را] میبینند، چون اگر مثل گرینویچ بگیریم فاصله دوازده ساعت است ممکن است در بعضی بقاع داشته باشیم که به فاصله پنج-شش ای هفت ساعت قبل از طلوع فجر، امکان رؤیت هلال را داشته باشند، خب بنابر اینکه در نصف النهار مبدأ هلال را قبل از زوال ندیدیم بالأخره آنها باید روزه بگیرند یا نه؟

شاگرد۳: شما فرمودید ملاک وجوب صوم فرق دارد و محلی است، نصف النهار مبدء فقط برای اموری است که ارتکاز شخصی داریم. مثل شب قدر و امثال ذلک، من اینطور برداشت کردم.

استاد: بله ما که مبادی بحث ها را گفتیم، بعداً در وقت نیاز، با انشائات طولی که ادله اثباتیه می رساند، ما هر جا دستمان از ادله اثباتی ِمحلی کوتاه شد، به آن ادله طولی ِکل کره بر می‌گردیم. حال شما می‌فرمایید آنها دیدند، خب آنها که رؤیت هلال کردند، روی مبنای رؤیت هلال فردا را روزه می‌گیرند. این منافاتی با بحث‌هایی که ما به دنبالش هستیم ندارد که یک روز برای کل کره داشته باشیم. هر کجا را اسم ببری معین می کنیم.

شاگرد: الآن ماه رمضان هست و باید روزه بگیرند ای ماه رمضان نیست و باید روزه بگیرند؟

شاگرد۳: ماه رمضان محلی هست، ماه رمضان نصف النهار هنوز نشده است.

شاگرد: بالأخره تقویم جهانی را باید مراعات کنیم ای تقویم محلی را؟

استاد: قبلاً اینها را بحث کردیم. وقتی اهلال هلال شد، لحاظات برای ماه مبارک است. ماه مبارک برای همه هست. فقط برچسب زنی می‌مانند. برای آن هایی که غروبشان است و فردا می‌آید، برچسب فردا را برای آنها اول ماه می‌زنیم. برای آن هایی که از زوالشان گذشته، امروز را می‌گوییم «فذلک الیوم من رمضان» همان که امام علیه السلام فرمودند. در برچسب زنی [متفاوت است]. امروز را برچسب می‌زنیم چون بعد از زوال است؛ پس برچسب سی ام ماه مبارک را می‌زنیم. اما اگر قبل از زوال دیدیم، «فذلک الیوم من شوال» حضرت فرمودند در روایت.

شاگرد۳: حتی اگر بخواهیم محلی نکنیم باز مشکلی نیست. حتی اگر برای کل کره باشد، به قول ایشان در زوال دخو الارض نمی‌بینیم و مقداری بعدتر می‌بینیم، با توجه به اینکه رؤیت قبل از زوال کاشف از هلال شب قبل است، تا فردا صبح در قبل از زوال دخو الارض هلال دیده می‌شود، لذا کاشف از این است که شب قبل اینها ماه داشته‌اند. لذا باز هم مشکلی نیست و نیازی نیست سراغ تقویم محلی برویم.

استاد: فرمایش شما برای قبل از زوال خوب است، اما بعد از زوال چطور؟ یعنی در دخو الارض قبل از زوال دیده نشد. پنج دقیقه ای نیم ساعت بعد از زوال دیده شد.

شاگرد: باید ببینیم چه مواردی و چه بقاعی به این صورت پیدا می‌شود که در آنجا دیده بشود و تا فردا قبل از زوال دخو الارض هم باز دیده نشود.

شاگرد۲: مثال فرضی است. فرضمان این است که می‌خواهیم این معیار را قرار بدهیم.

استاد: ببینید با بحثی که دیروز عرض کردم وقتی سر و کارمان با کره هست و حرکت وضعی دارد و نور به آن می‌تابد، ما بالفعل بیست و چهار ساعت ِشصت دقیقه‌ای در کره داریم. وقتی ساعت‌های هر نقطه‌ای را در نظر می‌گیریم برای خودش ساعت محلی دارد. حتی وقتی خیلی دقیق بشوید، دیوار این اتاق که به طرف شرق است و دیواری که به طرف غرب است، با لدقه ساعت محلی اینها دوتا است. یعنی ساعت در کره‌ای که گرد است و در حال حرکت وضعی است، این قدر دقیق است.

من عرض کردم برای اینکه منظم کنیم، قاچ جغرافیایی برای یک مملکت جواب می‌دهد، اما برای کل کره چاره‌ای نداریم برای عملیاتی که در کل کره می‌خواهند با هم انجام بدهند -مثلاً بگویند در لحظه واحده این توپ را شلیک کنید- خب آن لحظه چه زمانی است؟ بگویند به ساعت وقت ایران؟! باید برگردند و ببینند الآن ایران چه ساعتی است. اگر شما بخواهید یک کاری جهانی باشد چاره‌ای ندارید برای کل کره یک ساعت داشته باشید. در این مسیر عرض کردم چاره‌ای نیست که شما یک نصف النهاری را مفروض بگیرید. چاره‌ای ندارید برای توقیت ساعت یک نصف النهاری را مفروض بگیرید. برای اینکه ساعت را یکی کنید. آن یک نصف النهار را روی فرض ادله اثباتیه، نصف النهار دخو الارض گفتیم. این نصف النهار یک ساعت واحد برای کل کره به ما می‌دهد. از مسیر ساعت واحد که بیست و چهار ساعت است، سراغ برچسب زنی شبانه‌روز یک شنبه، شنبه و جمعه و

... رفتیم. ما از طریق ساعت به ایام هفته رفتیم. ایام هفته را که برچسب زنی کردیم مسیر باز شد تا بگوییم این بیست و چهار ساعت، شبانه‌روزِ یک شنبه است، و این یک شنبه اول ماه مبارک است. این یک شنبه اول فروردین است. یعنی برچسب زنی اول فروردین، اول ماه مبارک با این حرکت وضعی زمین راه‌ش باز شد. می‌گوییم این بیست و چهار ساعت، اول است. و الّا کره زمین که شب و روز را دارد. شما فقط یکی را فرض گرفتید که مسیر باز بشود تا بگویید ساعت ایزده صبح. و الّا ساعت ایزده صبح تنها روی یک نقطه است. همه در ساعت ایزده صبح نیستند. هر لحظه کره زمین بیست و چهار ساعت را دارد. پس ساعت واحد، بعد روزِ واحد را برچسب زنی می‌کنیم.

بازبینی #2
ایجاد شده 22 ژانویه 2026 13:41:30 توسط ... .
به روزرسانی شده 22 ژانویه 2026 15:53:53 توسط ... .